

ABONAMENTUL

an . 28 Cor.
jum. . 14 c.
lună . 2.40 c.

de zi pentru Ro-
și străinătate pe
an 40 franci.

pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

Victimele lui Mangra.

Arad, 26 Iulie.

Am anunțat în unul din numerile tre-
după știrea unui ziar din capitală, că
membrii consistorului din Oradea-mare
și exprimat aderența lor față de po-
guvernamentală a trădătorului vicar
și că tot acești membri ai consis-
ar fi respins atacurile binemerice
ce i-s'au adus aceluiaș trădător din
presei noastre credincioase pro-
partidului național și mai în
din partea dlui Iorga, care a făcut
numerea foarte nemerită de a fi boico-

atunci nu ne venea să credem că poate
există un consistor român care să
înțelească a aproba pe față o tra-
a intereselor noastre naționale.
egănăm în speranțe și aveam și
a convingere, că dacă vor exista su-
indoielnice în consistoriul din Ora-
mare, totuși membrii unei corporații
pricești vor avea prudența de a nu se
stecea în afacerile noastre politice.
achipuiam că acei preoți români, cari
onorocirea de a se afla sub cârma ar-
ască a unui vânzător de neam, dacă
tăria și posibilitatea de al desaproba
tă, atunci cel puțin vor ști să fie atât
instiți încât să nu-l aprobe în fața

Dar iată că ne-am înșelat! Astăzi pri-
în copie textul adresei înmânate lui

Mangra, de cea mai mare parte a mem-
brilor din consistoriul vicariatului de
Oradea, o adresă care să începe cu „Magni-
fice Dle Vicar” și să termine cu următoa-
rele iscălituri:

Ilie Moga, preot em. ases. cons.,
Toma Păcală, Gheorghe Dudulescu,
Alexandru Muntean, Gheorghe Tul-
bure, Dr. Nicolae Regman, Vasile Papp,
preot em., Iosif Pința, Vasile Papp,
preot em., Ioan Teorean, Ioan Pinter,
Vasile Leucuța, Vancu Mochin, Ștefan
Domocoș, Gheorghe Papp și Avram
Igneu; toți preoți.

Pe cum se vede tot purtători de brâne
roșii, între cari alături de plagiatorul și
fostul slugă al lui Burdea, alături de Reg-
man, întâlim și numele părintelui Gh.
Tulbure, un călugăr pe care ne-am obici-
nuit să-l știm român cinstit, dar care ne
sfidează astăzi cu acest păcat național de
care nu-l credeam capabil.

Va să zică nu boicot, cum ne îndemna
d. Iorga, ci aderență explicită, după cum
putem să cetim din rândurile cari ni-se
trimit într'un mod destul de cinic, rânduri
cu al căror cuprins nu vrem să ne batjo-
corim coloanele noastre. Nu încunjurare
a unui om care și-a vândut cea mai fru-
moasă atribuție a unui preot român, cin-
stea națională, ci urări de bine și laude,
din cari el să-și poată croi o pavază în fața
marii judecăți a opiniei publice românești.

Deși acestui fapt urât nu-i dăm nici
o importanță politică, rămânem totuși
adânc scârbiți în suflet, că s'au aflat în

mijlocul nostru oameni, cari după-ce s'au
lămurit deplin toate intențiile necurate
ale trădătorului, după-ce lumea româ-
nească de pretutindeni a stigmatizat cu
oprobriul ei pasul rușinos al acestui pro-
totip al necinstei naționale, vin să se scal-
de și ei în noroiul lui, aruncându-se cu o
conștiință incalificabilă în balta în care
se lăfăiește el acum. Hârtoaga pe care o
primim nu-l va mântui pe Mangra, nici
nu-i va șterge de pe frunte pecetea tră-
dării, dar va închide în ea pe veci, ca în-
tr'un mormânt, cinstea națională a preo-
ților emerțiți și protopopilor, cari cu ziua
de astăzi și-au aruncat de pe ei vesmântul
cel mai scump, haina cea mai curată ro-
mânească. Suntem siguri că nici contele
Khuen, care în orice caz va primi veste
despre această aderență, nu va da nici o
importanță iscăliturilor unor bieți „popi
valahi” necunoscuți, cari într'o clipă ne-
norocită s'au lăsat târați de stricăciunea
superiorului lor, ajutându-i să-și curățe
camilafca pătată. Dar nici preoțimea
noastră conștiință — după care știm că
vânează neastâmpăratul trădător — nu
va urma pe calea apucată de emerțiții și mai
puțin emerțiții înscriși în cartea neagră a
neamului nostru.

Dar atunci ce considerații i-au îndem-
nat pe acești rătăciți să-și spurce mâinile
iscălind o astfel de hârtie?! Considerații
de ordin național vedem bine că nu, ase-
menea nici considerații de ordin politic,
căci pe un falit ca Mangra nu-l mai poate
ridica la suprafață nici o aderență, fire-ar
ea iscălită de ori-cine. Atunci?... S'ar pu-

POIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Frașmente.

De Victor Eftimiu.

Prilejul volumului lui Cincinat Pavelescu.)

Cincinat Pavelescu a scris trei poezii cari
să-i dea locul ce i-se cuvine între poezii

de dintâi e „Serenada”. Cine n'o cunoaște?

Viu și astăzi, din chitară
Să-ți mai cânt ca astăvară
Serenade...

Insă vai, găsesc în poartă
Frunza moartă!
Toamna cade!

Ploaia cerne; ceața deasă
Tristă, umedă, se lasă...
Pe cărare e noroi,
Și sub zarea cenușie,
Toamna rochia și-o sfășie
n' pomii goi!

Am mai scris Cincinat poezia „Flori risipite”,
pe povestea tuturor visătorilor ce-și caută
și împart florile tinereții, fetelor din cale...
când fericirea s'a arătat, sârmanul vi-
mai are ce să dea celei adorate, căci flo-
reții le-a împărțit tuturor. Buchetul
cinstit.

Fericirea care e departe, fericirea care trece
de noi, e un motiv ce revine în poeziile lui

Cincinat Pavelescu sub felurite chipuri. Iată „Ne-
cunoscuta”, veșnica necunoscută în urma căreia
plâng de veacuri, visătorii, femeia ce purta în
ochii misterioși toate mângăierile iubirei; trecă-
toare pe urma căreia a suspinat Baudelaire:

O toi que j'eusse aimée, o toi qui le savais!

Aceiași „necunoscută”, în cari fantezia de
poet a grămădit toate darurile, care ar fi fost
idealul urmărit de atâta vreme, trece și în versu-
rile lui Cincinat. Trece, scuturînd un buchet de
trandafiri,

*O risipă de petale parfumate,
Ce, plutind în juru-i albe și ușoare
Păreau fluturi ce se țin după o floare...*

Poetul o urmărește întristat, știe că a pier-
dut-o pentru totdeauna, și o plânge „și c'a venit
și că s'a dus”.

*...Nu știu azi în care parte ești de lume,
Dacă rîzi în fericiri, or dacă gemi...
N'ai știut și nu vei ști de al meu nume,
Și din umbră, amintirea mea n'o chemi...
Dar de rîzi or dacă plîngi în brațele iubirii
Sau de zaci de toți uitată n'nr'un sicriu,
Iartă-mă necunoscut-o dacă viu
Să culeg după ta urmă trandafirii...*

Criticii pricepuți vor arăta ceia ce înseamnă
Cincinat Pavelescu în evoluția poeziei noastre, îi
vor cataloga inspirațiile, vor arăta valoarea fa-
bulor și a celorlalte poezii din cari e compus vo-
lumul. Pentru noi însă, Cincinat rămâne autorul
acestor trei capodopere ale literaturii poetice. Și

n'avea nevoie să-și adune versurile, ca să-l cunoa-
ștem. Dar publicul cel mare, pentru care numai
volumul e consacrat, nu s'ar fi mulțumit cu
atâta. Și (cu multă melancolie, fără îndoială,) Cincinat s'a hotărît să-și tipărească volumul.
Prietenii glumeți spun că e trist să sfârșești cu
viața de „poet fără volum”. Un volum îl compară
cu o însurătoare. Ai dorit-o, poate, mult, dar când
te vezi însurat, începi să regreti vremile trecute.
S'a rupt ceva din tine. Când te-ai obișnuit cu o
viață, chiar dac'ai fi suferit într'insa, o regreti.
Eu cred că un om care a stat ani de zile într'o
temniță, tot o părăsește cu oarecare melancolie,
fiindcă a lăsat acolo ceasuri și zile din zilele
sale...

S'apoi, e mare lucru să tipărești un volum de
versuri. Inseamnă că te încrezi în tine însuți,
în desăvârșirea operei tale, care poate sfida eter-
nitatea. Un volum de versuri angajează atâția lu-
crători tipografi, atâția fabricanți de hârtie, atâ-
ția legători, atâția librari, atâția critici și, adese-
ori, atâția cumpărători! Ești sigur că n'ai ostenit
de prisos toată lumea asta? Versurile tale ră-
spund oare atâtor frământări?

...In ziua repetiției generale a piesei sale, un
prieten al meu era foarte stânjenit. Se învățea
între culise, ca un vinovat.

„Ce ai?” l-am întrebat. El mi-a răspuns cu
jumătate glas:

— Mi-e milă de oamenii aștia pe cari... i-am
pus la treabă cu piesa... Imi vine să le cer iertare
la fiecare, dela maestrul Nottara până la cel din
urmă figurant: „Domnule, Vă rog să mă iertați

tea invoca circumstanțe atenuante din domeniul bisericesc. Acestea însă numai pentru cei strânți la suflet și pentru miopi sau pentru cei de rea credință, căci nu poate să existe un Dumnezeu care să binecuvinteze faptele sacrilege ale unui trădător ca vicariul Mangra și nu este lege bisericească care să silească pe un preot să-și urmeze arhierul pe căile dosite ale trădării de neam.

O singură explicație putem să dăm gravei poticneli a consistorialnicilor din Orade. Mangra după ce a eșit din rândurile partidului nostru național, în cea mai scurtă vreme, am putea zice, în douăzeci și patru de ceasuri a fost mort pentru întreaga obște românească cinstită. Noi cei din jurul acestei gazete l'am îngropat mai întâi și pe urmă au venit și alții să-și arunce mâna lor de țărână asupra nenorocitului care și-a batjocurit întreg trecutul lui. Nimeni nu a cercat să-l scape de peire, iar puținii cari au îndrăznit să întindă brațul după cadavru, au căzut și ei în groapa lui, prăvălindu-se cu aceiași repezeală neiertătoare, pentru vecie. De atunci a trecut vreme destul de îndelungată și judecata poporului nostru nu s'a schimbat, a doua venire nu a mai putut să vină. Acum cine știe ce voințe diavolești se încearcă să schimbe rostul nestrămutat al trădătorului. Vedem că nouă brațe se întind să scoată la lumină cadavru. De astădată brațele sunt sfințite cu darul preoției, dar vom vedea că și această încercare va fi zadarnică, iar bieții iscălitori de aderențe, și ei niște victime nenorocite, vor cădea cum au căzut și înaintașii lor, mărimi cu mult mai puternice decât ei.

Acesta trebuie să fie adevărul.

Noi ce am putea să facem în fața acestor lucruri, cari, mărturisim, se prezintă în condiții destul de tragice? Nu putem altceva, decât să ne îndreptăm cătră toți cinstiții noștri slujitori ai altarului și cătră orice român care s'ar simți ispitit de păcat și să-i sfătuim:

că din pricina mea vă osteniți atâta... n'am vrut... dacă știam că fac atâta „deranj”, n'o mai scriam... iertați-mă, vă rog...”

...Vor fi având oare sentimentul acesta toți autorii de piese și volume de versuri?...

Prinziserăm în casa ospitalieră a unui profesor universitar, într-o foarte distinsă societate. Pentru prima oară își citea Cincinat versurile în volum. Le citea cu emoție, mai frumos ca'n totdeauna.

La plecare l-am întrebat ce impresie îi fac versurile sale, citite în volum. Cu multă melancolie îmi răspunse maestrul:

— Imi par niște fluturi pe cari i-ai prins cu ace și i-ai înșiriat, unul lângă altul... Imi plăceau mai mult când sburau de colo până colo, la cele patru vânturi...

Și, fiindcă Cincinat nu putea fi melancolic până la capăt, după cum nu poate fi vesel fără să nu cadă în melancolie, își urmă comparația:

— Imi pare că sunt un tată de familie care și-a cununat toți copiii: e mulțumit că-i vede pe fiecare la casa lor, dar e trist că nu-i mai are pe lângă dânsul...

Un volum de versuri e floarea primăvăratecă a unui pom. Sunt visele lunei Mai, speranțele și deziluziile, capriciile și nemulțumirile primăverei. E vârsta indoielilor, a celor dintâi îndrăzneli, e sborul unei petale în aer, după o rândunică; doruri sfioase ce înmuguresc într-o rază de soare, amăgiri și păreri de rău ce vin cu întâiul suspin al toamnei. Sânt lucruri cari nu se mai reîntorc

Feriți-vă oameni buni de mormântul trădătorului! Faceți-vă cruce ca de apropierea Satanei și vă feriți. Cadavrul acesta poate se vă ademenească, dar vă îngroapă și pe voi.

Situația politică în Austria. Ședința de Marți a Reichsrathului austriac a fost mult mai liniștită decât s'a așteptat. Pe semne tratativele de compromis au reușit.

Proiectul de lege despre banca comună a fost trecut comisiei pentru afacerile financiare. Apoi s'a trecut la discuția importului de carne. Guvernul a fost atacat cu violență de partidele opoziționiste, cari l-au acuzat că disconzideră izvoarele apropiate, și aduce carne din țări depărtate — ca să le facă pe plac marilor agrarieni.

Votări și interpretări. Ședința de azi, Miercuri, a Camerei deputaților iarăși s'a terminat fără ca să se fi putut intra în ordinea de zi: discuția proiectelor militare.

Ședința s'a început cu votări nominale, cari s'au întins până la ora fixată pentru interpelări. Ședința următoare va avea loc mâine, Joi.

Congresul universal al raselor. Corespondentul nostru din Londra ne telegrafiază, că astăzi s'a deschis acolo congresul raselor. Președintele Weardole a deschis congresul prin o splendidă vorbire, în care urează bună venire congresiștilor, dorindu-le spor la munca pentru biruința ideii de a apropia rasele prin răspândirea luminei.

La congres se află și părintele Dr. V. Lucaciu, care va lua cuvânt în numele Românilor din Ungaria. Din partea României este delegat d. Alexandru Florescu.

Alianța turco-română. Din Viena se anunță: O telegramă din Paris, din izvor diplomatic bine informat, confirmă știrea de deunăzi că, în cazul unei acțiuni bulgaro-muntenegrene contra Turciei, România va fi de partea acesteia din urmă.

Acesta ar fi și motivul pentru care guvernele din Sofia și Cetinje ar ezita să se arunce într-o aventură războinică.

niciodată, sau de se mai reîntorc, nu mai îndrăznești să le spui și altora. Ți-e frică să fii învechit, ți-e frică să nu fi copilăros. O stângăcie a versului te face să renunți la un poem întreg. Ceiace punem în primul volum, e floarea sufletului nostru. E tot ce avem mai frumos, căci e scris atunci când inima primește și întipărește adânc, ceia ce-i vine prin largă poartă a tinereții. Mai târziu vine cugetarea, armonia, forma, — dar nu mai e inspirația fragedă a tinereții. E rodul folositor, nu mai e floarea mirositoare. O singură dată înfloresc copacii într'un an; poetul înfloresce o singură dată. Și unii copaci sânt sacălmi și tei parfumați, ce rămân numai cu floarea, iar alții sânt pomi, — și dau roade...

În genialul său „Chantecler”, la recepția biblică, Rostand prezintă o grămadă de cocoși, din toate părțile și de toate felurile.

Nu e unul care să n'aibă un titlu. Cocosul cutare, din familia cutare, cu pintenul așa, cu creasta așa, cocosul cutare, din țara cutare, cu coada sucită așa... Și vin o grămadă de cocoși, fiecare cu titlurile și subtitlurile sale. Dar ciudat... Nici unul dintre ei nu prea seamănă a cocoș. Când e rândul lui „Chantecler” să intre'n scenă, — el spune simplu:

— Anunțați numai „Cocosul”.

Și e, într'adevăr, un cocoș.

Așa și cu Cincinat și confrății săi întru literatură. Avem poeți simbolisti-decadenti, poeți poporaniști-naționali, poeți de concepție, poeți metafizico-transcedentali și așa mai departe.

Cincinat e numai „poet”.

Și e, într'adevăr, un poet.

Cum discută d. Dr. Valer Moldovan.

Din Sibiiu i-s'a trimis „Gazetei Transilvaniei” următoarele scrisori:

I.

Stimate Doamnă Redactor!

Fără a avea intențiunea de a intra în polemici cu d. Dr. Valer Moldovan, care în articolele ce publică în ziarul D-Voastră sub titlul colectiv: „Comitetul național și „Tribuna”, își tipărește credințele ce i-se par salvatoare pentru neam, mă cred dator a lămuri o seamă de inexactități strecurate în aceste pagini prin isvorul greșit, sau prin reavoința autorului. Fac aceasta rectificare din respectul ce port pentru numeroșii cetitori ai „Gazetei”, cari au tot dreptul să pretindă o informație obiectivă și din motivul, că nu pot admite, ca, drept argumente în discuțiile publicistice, să fie introduse povești fantastice și insulte gratuite.

Domnul Moldovan, anume, e de credința, că cel mai bun răspuns la articolul meu: „Două mentalități: Budapesta-București”, în care discut în mod teoretic o chestiune de ordin principiar, e să reducă toate considerațiile scrisului meu la relațiile mele personale cu d. Ștefan Cicio-Pop. O interpretare mai volnică și mai ciudată, nu-mi pot închipui. Trebuie să constat, că și „Budapesti Hirlep”, care a tratat într'un lung articol de fond această chestiune, căutând să zdrobească toate afirmațiunile mele, m'a combătut mai cavalereste, cu mai multă lealitate, ne mai vorbind de superioritatea mijloacelor intelectuale ale unghurului față de proza vorbăreață a colaboratorului D-V. Dar domnul Moldovan, care esplică greșit articolul meu și-mi atribue afirmațiuni pe cari nu le-am susținut nici când, făcând o descriere saturată de avânt epic a venirii domnului Ștefan Pop în comuna Șepreuş din prilejul agitațiilor electorale, povestește că în exuberanța unor clipe de recunoștință, eu aş fi sărutat fruntea și mâna domnului deputat al Șiriei. Fără a-mi putea suprîmă un zâmbet în fața acestei argumentații, trebuie să spun, că ori-cât mă trudesc să-mi aduc aminte de toate peripeciile întâmplărilor din agitația electorală de două luni în cercul Chișineului, memoria nu-mi poate reconstrui acest tablou cam grotesc. Pentru a liniști pe domnul Moldovan și a înlătura orice nedumerire asupra felului meu de a-mi manifesta simpatiile, trebuie să-i declar că nu obicinuesc să sărut mâinile decât matroanelor venerabile și arhierilor cinstiți trecuți de optzeci de ani. Despre fruntea nici nu mai vorbesc, fiindcă cei ce cunosc figura marțială a domnului Pop, știu cât de sus planează fruntea domniei sale, a supra înălțimilor, la cari se poate avânta subsemnatul...

Dar ceia-ce m'a uimit și mai mult decât povestea dela Șepreuş e aluzia domnului Moldovan la o pretinsă „serbare picantă cunoscută sub numele „cultul amorului liber”, aranjată la „Impăratul Romanilor” în Sibiiu, când cu serbarea literaților”.

Aici încetează gluma, fiindcă d. Moldovan prin felul cum pune chestia, vrea

să prezinte pe scriitori drept niște oameni morali. Aici trebuie să protestez cu toată tăria și să-i cer categoric domnului Moldovan o explicație.

Il rog deci să spună în publicitate tot ce știe, tot ce i-s'a spus, și din partea cui și să fie explicit de tot. Eu declar, că această scornitură e o minciună lansată de cine știe ce creieri înfierbântați și aș dori foarte mult să cunosc obrazul autorului. La urma urmei tot e un scandal, ca drept recunoștință pentru sacrificiul adus de niște intelectuali entusiaști, aceștia să fie răsplătiți cu tot felul de spurcăciuni colportate pe socoteala lor.

Nimeni nu roagă pe d. Moldovan să intre în lista abonaților „Tribunei”, sau să se entuziasmeze de credințele subsemnatului. atâta însă i-se poate cere, ca dacă peste tot se mai deranjează și scrie cu tiparul, să fie cel puțin drept, întru cât nu reușește să fie convingător.

S'auzim deci, ce fel de libațiuni s'au făcut la „altarul umorului liber”! Vrem să le cunoască lumea, fiindcă nu ne este îngăduit nici-odată s'o ferim de prilejul de-a face asemănare între „moravurile” slujitorilor lui Apollo și între apucăturile umora dintre ucenicii sărmanei zeițe Themis...

Primiți, Vă rog, domnule Redactor, mulțumiri pentru ospitalitate și respectuoase salutări.

Sibiiu, 24 Iulie 1911

Octavian Goga.

II.

Stimate Domnule Redactor!

Domnul Dr. Valer Moldovan, în seria de articole „Comitetul național și Tribuna”, se ocupă și de șezătoarea scriitorilor ce s'a ținut astăprimăvară în Sibiiu (vezi „G. Tr.” Nr. 150 din 10/23 Iulie a. c.), scriind următoarele:

„Sunt unele fapte, cari se fac bine în București în cutare cafenea de bohemi, dar nici decum nu e consult a le răspândi la noi în Ardeal. Sunt alte moravuri la noi și alte sunt măsurile întru a judeca faptele.

„E vorba de serbătoarea cam picantă, cunoscută sub numele „cultul amorului liber”, aranjată la „Impăratul Romanilor” în Sibiiu, când eu serbarea literară.

„Decât o astfel de serbare culturală mai bine nimic.”

Aceste sunt cuvintele dlui Moldovan. Fiindcă eu am aranjat șezătoarea scriitorilor din Sibiiu și fiindcă am fost mereu în societatea scriitorilor, declar că afirmațiunile categorice ale dlui Moldovan sunt *calomnii ordinare*. Mă mir că d-sa a fost în stare să scrie la adresa unei artiste dela Teatrul Național din București și la adresa scriitorilor veniți din Țară la șezătoarea din Sibiiu asemenea insulte grosolane.

Am auzit în repetite rânduri că o seamă de răuvoitori dela noi comentează cu predilecție „orgiile” ce le-au făcut scriitorii la Sibiiu, dar n'am dat creză-

mânt zvonurilor, fiindcă mi-se păreau de tot urâte. Se considerau ca niște glume proaste atât de familiare atmosferei noastre culturale. Dar, acum, iată că d. Moldovan se constituie de acuzator serios, că formulează în scris și într'o formă foarte pozitivă calomniile fără stăpân. D. Moldovan în calitatea sa de avocat trebuie să știe că nu e răspunzător numai înaintea cinstei publice, ci și înaintea legii pentru aceste insulte. Il invit deci să-și dovedească afirmațiile, să spună faptele pe cari le știe și pe cari le-ar putea susține și în fața legii. Sau dacă nu știe nimic pozitiv, ci vorbește din auzite, să binevoiască a numi pe autorul acestor insulte, iar d-sa să-și ceară, cum se cuvine, scuze în public dela oamenii pe cari i-a ofensat. Cred că e vremea să înțrăm și noi în rândul oamenilor civilizați.

Unii pretind că aceste calomnii s'au urzit, dându-se o interpretare falsă impresiilor ce le-am scris eu în „Luceafărul”. Ca să judece lumea nevinovăția poetică și curățenia sentimentelor cari m'au îndemnat să scriu acele impresii, le reproduc. Vorbind de prietinel Cincinat Pavlescu scriam:

„După câteva clipe l'am văzut înge-nunchiat în fața grațioasei d-șoare Filotti, sărutându-i mâinile și recitând versuri de dragoste. Ceata trubadurilor asculta în liniște și se închina cu cucernicie. Prin-tr'un geam se resfrângeau în odaie cele din urmă raze ale soarelui ce murea după culmile Carpaților, îmbrăcând într'o aureolă de aur capetele cântăreților ce improvizaseră această vecernie de iubire.”

Mă văd silit să declar că în aceste descrieri poetice e foarte puțin real. Scene pe care o descriu nu s'a întâmplat. Ade-vărul e că noi mulți inși eram adunați într'o odaie mare dela „Impăratul Romanilor”, și ca să treacă vremea, l'am rugat pe Cincinat să reciteze versuri. În-tre cei ce-l ascultau era și d-șoara Filotti. Eu l'am auzit pe Cincinat pentru prima oară spunând versuri și m'a mișcat. Când am scris impresiile din Luceafărul voiam să fixez aceste clipe și mi-am permis un nevinovat sbor al fantaziei, fără să-mi treacă prin minte că niște fantazii îndrăznețe ar putea să deie o interpretare vulgară acestei inspirații lirice. Și nici nu cred că insultele și calomniile pe cari le iscălește d. Moldovan s'au brodat în temelul impresiilor mele curate. Din „sărutări de mâni” și din „recitări de versuri de dragoste” nu putea nimeni inventa „orgiile amorului liber”. Rog deci încă-odată pe d. Moldovan să se lămurească.

Țin să mai declar că șezătoarea scriitorilor din Sibiiu n'a stat în serviciul nici unei grupări politice. A fost prima încercare de a aduce scriitorii din România la noi. Aceste șezători, de se va putea, le vom continua împotriva tuturor oamenilor mici la suflet.

Sibiiu, 25 Iulie 1911.

Oct. C. Tăslăuanu.

Scrisori din București.

Un nou ziar naționalist. — Trupele de vară. — O propunere. — Noile uniforme în armată. — Un nou monument al lui Cuza.

București, 12 Iulie.

Căderea naționaliștilor la ultimele alegeri era considerată de unii ca o slăbire a partidului naționalist-democrat, ca o slăbire a entuziasmului, cu care programul acestui partid a fost primit de o mare parte a Românilor din regat. Cu deosebire jubilau ziarele „Românilor” de confesiune mozaică, cercând să-și facă singure curaj. Toceai această cădere a contribuit însă mai mult la întărirea ideii naționaliste. Și în ultimul timp, în diferitele centre ale țării am văzut cum s'au constituit „case de cetire ale poporului”, biserița, de pe amvonul cărora oameni cu tragere de inimă pentru acest neam exploatat de toți veneticii, propoveduesc crezul mântuirii. O mulțime de ziare și reviste au apărut, având ca program apărarea, răspândirea și întărirea ideii naționaliste. Multe dintre ele apar în centre, unde se părea că viața națională este copleșită de străinii acaparativi. Mai zilele trecute a apărut la Constanța ziarul „Dobrogea Nouă”.

Apariția unui ziar naționalist într'un centru ca acesta nu poate fi primită decât cu cea mai mare simpatie și satisfacție. În Constanța, ca în toate orașele comerciale din țară, majoritatea negustorilor o formează străinii, armenii, ovreii și grecii. Numărul marilor comercianți români este foarte redus. O acțiune pentru câștigarea terenului pierdut nu este însă prea târzie, și nădăjduim că tinerii grupați în jurul noului ziar vor putea să se mângâie că munca lor n'a fost de prisos.

Reținem din frumosul program de activitate al ziarului dobrogean următoarele rinduri:

„Vom desvâli cu logica de fier a lucrurilor principiile naționaliste, singurele, în care se poate întrevădea făurirea unei temelii, prin care vom putea să punem stavilă tuturor bârfelilor. Nu cu laude deșarte, ce aduc îngâmfare, cu pomeni înjosoare, ce provoacă nepăsare, cu ploconeli umilitoare se afirmă trăinicia unui neam. Ci prin o mai bună cunoaștere a realității, prin un folos isvorit din propria noastră mișcare, prin o mai mare mândrie națională...”

Cuvintele acestea de altfel ar fi bine să și-le însemneze și mulți dela noi, cari în cunoașterea realității au văzut fantoma trădării de neam.

*

De cum sosește vara, grădinile publice ale orașelor din țară sunt inundate de trupe străine, cari prin programul lor exotic atrag curiozitatea publicului românesc, care plătește adeseori scump plăcerea de a vedea cutare celebritate improvizată a scenei din Moscva, Petersburg, Berlin sau altă capitală. Cele mai aplaudate din aceste „trupe” sunt cele rusești, cari atrag atât prin costumele lor, cât și prin jocurile populare rusești, săl-tărește bogate în mișcări.

De prezent colind orașele din țară și stațiunile balneare și climaterice vre-o trei trupe de acest fel. Lumea aleargă, plătește și aplaudă, pe acești „ruși”, cari în realitate nu sunt decât ovrei curați, cari anunță de îndată ce sosesc într'un oraș că vor cânta cuplete în limba rusă, ebraică și țigănească. Niște ruși cântând ovreiește! Asta e ceva așa de neadmis.

O propunere, care s'ar putea realiza ușor și fără multă cheltuială: Jocurile noastre ardele-nești sunt cu mult mai frumoase decât ale tuturor neamurilor învecinate. Cântecile noastre populare sunt de asemenea o comoară de melodie și de simțire. De ce nu s'ar forma la noi o trupă, care să vie peste vară în orașele din țară să dea reprezentații după modelul atâtor străini? Pe lângă că s'ar populariza în țară cântecile și danțurile noastre naționale, dar cred că și folosul material ar fi destul de însemnat. N'ar fi oare bine ca societatea noastră teatrală să se gândească la așa ceva? Având în vedere înlesnirile ce i-s'ar face unei astfel de trupe, societatea în nici un caz

Fiți cu aten-
țiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Délvidéki«) — —

Fotografi și portrete, reproducții după foto-
grafi vechi și noul în mărime naturală, ex-
puneri de obiective speciale pentru interioruri, ac-
tice, și lucrări în aquarel și olei artistic ex-
cutate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna«
capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

n'ar avea să sufere nici o pierdere. Ba, dovedind că acolo se pune interes pe tot ce este românesc, ar reuși să câștige și un număr însemnat de membri noi, mai ales dintre ardelenii stabiliți în țară.

De multe ori s'au ridicat glasuri în contra actualei uniforme a soldaților și a ofițerilor, care, pe lângă că este foarte costisitoare, mai prezintă și desavantajul că, în caz de război, soldatul ce o poartă poate fi ușor observat de dușman. Mai ales uniforme de aur, care sclipesc în bătaia soarelui, atrăgând de departe atenția inamicului. Acest fapt a fost relevat cu ocazia diferitelor manevre și a fost relevat de misiunea japoneză venită mai anul trecut în țară.

Neajunsurile acestea au făcut să se adopte o nouă uniformă, mult mai simplă, atât pentru soldați, cât și pentru ofițeri. Despre avantajele acestei uniforme, cu care se vor face manevrele din toamna aceasta ale corpului al treilea și al patrula de armtă, a avut ocazie zilele acestea să se convingă și suveranul. D. General Popovici, secretarul general al ministerului de război, a prezentat M. S. Regelui la Sinaia doi ofițeri și patru soldați îmbrăcați în noua uniformă și având cu dânsii toată muniția de război.

Suveranul a cercetat diferitele pozițiuni la instrucție ale soldatului, interesându-se de aproape dacă, în anumite poziții noua uniformă nu'l jenează. O singură modificare i-s'a făcut acestei uniforme: Cravata, care a fost găsită de prisos, a fost înlăturată. Suveranul fiind de părere că acest ornament este „ceva femeesc”.

Coloarea noilor uniforme ale ofițerilor este verde-închisă. Ele se vor confecția din postav făcut de fabricile din țară. Uniforma complectă a unui ofițer va costa șaiszeci de lei, pe când, după vechiul fel de a se îmbrăca, numai tunica singură costa o sută douăzeci de lei.

Dacă până în trecutul apropiat memoria lui Alexandru Ioan Cuza a fost poate prea neglijată, cu bucurie trebuie să constatăm că cultul în jurul numelui primului domnitor al celor două țări surori unite crește tot mai mult. Azi Cuza trăește nu numai în sufletele țărănilor, pe cari i-a desrobbit, făcându-i stăpâni pe pământul lucrat și apărât cu sângele strămoșilor. Cuza trăește azi în sufletele tuturor Românilor. Și manifestările de stimă față de memoria lui se înmulțesc pe zi ce merge.

Astfel zilele acestea s'a constituit la Ploesti un comitet, care va aduna fondurile necesare pentru ridicarea unui monument al marelui domnitor în acest oraș. Comitetul este compus din fruntașii orașului, proprietari, negustori și funcționari, cari se vor întruni Sâmbătă spre a discuta mijloacele cele mai potrivite pentru aiungerea scopului lor nobil. *Correspondent.*

Serbări culturale la Blaj.

După ce Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” a hotărât, să-și țină adunarea generală anul acesta la Blaj, în zilele de 15/28—17/30 August când își va ține adunarea generală și „Societatea pentru fond de teatru român”, — rugăm pe ceastă cale pe toți P. T. Domni, cari doresc să ia parte la aceste adunări, că pentru a li-se putea rezerva cuartiere, nesmintit să se anunte la comitetul de incuarterare până la 2/15 August.

Scrisorile să se adreseze dlui Dr. Dănilă Szabó, avocat.

Blaj, la 21 Iulie 1911. Pentru comitetul aranjator:

Dr. Iuliu Maniu,
preș. com. aranjator.

A. C. Domșa,
secretar.

Cursurile de vară din Vălenii de Munte.

— Cursul dlui Dr. I. Răducan. —

III.

În vremea din urmă s'a semnalat o mișcare deosebită de solidarizare și asociație în mijlocul maselor populației dela țară. Cel mai însemnat moment în genul acesta este cooperatia, care merită o deosebită atenție pentru idealul ce urmărește și forțele ce le reprezintă. Prin cooperatie se întinde la ridicarea morală și desrobirea materială a țărănimii.

Mișcarea cooperativă în România nu era cunoscută până la 1890, azi însă două treimi din populația rurală e înrolată sub steagul cooperativ. Cel mai de seamă motiv care a favorizat întărirea ei la sate, a fost că aci se simțea mai mult nevoia de solidarizare ca să poată rezista elementului străin exploatare, căci țărăni singuratici nu aveau posibilitatea să-și împlinescă nici cele mai însemnate nevoi, fără să fie expotați. Voia capital: cădea pe mâna cămătarilor cari nu ținteau alinarea durerilor lui, ci căpătuiala proprie; vrea să cumpere pământ, cădea pe mâna intermediarilor; și chiar dacă ar fi vroit să-și cumpere hrană, condițiile-i erau mult mai defavorabile ca atunci când făceau cumpărarea în grup. Vedem deci că la țară populația era condamnată să fie robită de lupta economică. Alături de cooperative au venit apoi în timpul din urmă și obștile satești cari au luat lupta pe teren economic cu marea proprietate. Vedem așa dar că și ideea solidarizării e venită de jos și și-a luat avântul în restimpul dela 1893—1903.

Dela 1903 începe a doua fază pentru cooperative, când statul le recunoaște însemnătatea și aduce o lege pentru protejarea lor, înființând în aceeaș vreme Casa centrală a băncilor și cooperativeelor satești, iar aceasta la rîndul ei, cu mijloacele de cari dispunea și cu un personal destoinic începe o acțiune mai intensă pentru apărarea drepturilor clasei țărănești.

În urma inițiativei acesteia avem la 1909, 2543 bănci satești cu 400.000 membri și un capital dela țară care atinge cifra de 50 milioane. Aceste bănci în mijlocul țărănimii alcătuiesc adevărata școală pentru o viață economică mai înaintată și prin școala făcută de ele țărănimea a ajuns să cunoască adevărata valoare a banului, deoarece pînă aci se cunoștea numai la plata birului, pe când în colo făcea exclusiv economie de schimb în natură. Au mai avut apoi și alt merit, tot atât de însemnat: au înlăturat camăta care încurea pe țaran în socoteli până nu se mai aleaga nimic din ce brumă adunase.

În băncile satești se câștigă un instrument de credit perfecționat față de creditul de mai înainte și în felul cum sunt organizate aduc un folos etic — politic de netăgăduit, căci în operațiile lor nu e vorba numai de materie ci și de interesul de clasă — dela trezirea cărori vom avea cu vremea o manifestare politică pașnică care să reprezinte interesele păturei de jos. Rolul lor în viitor e prin urmare și luarea luptei față de politicianism — cum s'a întâmplat în câteva județe chiar la alegerile trecute. În felul cum funcționează azi, băncile populare sunt organele cele mai de seamă ale vieții noastre economice dela sate și reprezintă pionerul de schimb în viața economică a țării noastre.

În jurul băncilor satești, întocmai ca în jurul unui arbore care umbrește și alte vlăstare, s'au dezvoltat și obștile de arendare și astfel prin bănci — cari propagă spiritul de economie, alcătuind cooperativele de credit, prin obștii — cari sunt cooperative de producție, se propagă ideea solidarizării pentru valoarea muncii, dând țărănimei pământul în condiții mai favorabile.

Astăzi avem 200 obști în proprietatea unui ogor de 200.000 hectare un capital de 6 milioane și 50 mii de membri.

Cooperatiile de consum însă la noi sunt cu totul greșite, deoarece la sate n'avem nici capitalul nici numărul de consumatori necesari și sunt menite totodată să distrugă sindicatele pentru cumpărarea și vânzarea produselor țărănești.

Scopul principal al cooperărilor e să întărească elementul rural smulgându-l din brațele exploatare și prin felul în care se lucrează, face un îndoit bine, raționalizând agricultura și dând țaranului putința să se hrănească mai bine. Acestea ar fi în general roadele cooperatiei satești.

La oraș însă cooperatia începe să se pună în înrolați sub steagul ei, sunt înșelați de demagogi.

Statul la noi — înțelegând că viitorul corporațiilor în România e cooperatia, face tot ce-i stă în putere pentru sprijinirea ei, peste hotare însă statul nu numai că nu face nimic pentru ele, dar lucră deadreptul pentru nimicirea lor și dela o vreme lumea a ajuns să înțeleagă că și aici situația numai prin cooperative se poate salva. Privim cu admirație la mișcarea de solidarism capitalist care servește interesele economice ale fraților subjugati. N'am avut însă o cooperatie în mâna plugarilor ardeleni — cari poate chiar în urma împilărilor suferite dela guvern — au început să se trezească și-și dau seama de primejdia ce-i amenință. Și s'a trezit un curent sănătos de însușire în fruntea căruia sta până bine de curind singur Vasile Osvadă, a cărui glas a răsunat multă vreme ca glasul profetului în pustie, până a fost înțeles.

S'a dat apoi cea mai frumoasă pildă de unitate culturală prin donația unui basarabean, d. Stroescu, care a dat 50.000 coroane pentru propășirea cooperatiei la Români ardeleni. S'au trimis apoi doi tineri în Germania, cari să studieze mijloacele de apărare ale Polonilor și să aducă sămînța ideii bune să o împrăștiie și acasă. Și chiar asociațiunea din Sibiu își trimite oameni cari să studieze cooperativele din România, dând astfel dovadă de o adâncă chibzuială politică, căci în Ardeal orice bucățică de pământ câștigat în seamnă o cetățuie în plus contra vrășmașului.

Îmi aduc aminte de un foarte frumos articol „Apărarea pământului”, citit zile trecute în „Tribuna” în care se atrăgea atenția Românilor cum că centrala înșoțirilor satești din Sibiu voiește să ne acapareze moșia și arată primejdia îmbucătățirii pământului care ar trebui conservat și lărgit ca pe un patrimoniu național, căci ce ne-ar fi lipsit unitatea limbei când ne lipsește pământul care formează una dintre cele mai de seamă condiții pentru existența unui popor.

În Bucovina însă cooperativele sunt într'o situație de adevărată primejdie națională, căci conducătorii politicieni n'au luat drumul adevărat, și au urmărit nu numai scopuri economice și politice. Au angajat o mare parte de credit străin care acum a pus cooperativele în fața falimentului, fapt care constituie un adevărat dezastru național.

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tablou statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor. „TRIBUNA”

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gyárváros Háromkirály-ut 14. (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu preț moderat.

† Aurel Marin.

Un nume care puțin a fost amintit în cerul mai largi, dar cu atât mai cunoscut și stimat în țara noastră. Nu este persoană în Caransebeș care să nu fi cunoscut pe acest modest, dar zelos și entuziast oficiar al Comunității de avere și de respect, căci toți recunoșteau în el „omenia și simțul”. De aceea și când era vre-o neînțeleasă în cele financiare, sau când era vorba de o chestiune comercială, toți reclamau pe Aurel Marin, cuvântul lui era cel din urmă, și se constata ori a zis el era adevăr neresturabil. Astfel ne putem explica onorurile cu care a fost distins în viață, dar și regretul, durerea și o simțese intelectualii și poporul caransebeșean și din împrejurime, fără deosebire de naționalitate, în urma răposării lui întâmplată Miercuri în 6/19 l. c.

Descendent al unei familii fruntașe de militari din țara noastră, tatăl său a fost căpitan ces. reg., iar mama sa — răposatul a văzut lumina zilei la 1 Iunie 1860 în Rusca lângă Teregova și a primit o educație foarte îngrijită. Frații lui mai mari au apucat pe cariera militară așa că unul, Nicolae, a devenit colonel ces. și reg. în pensie în patrie, iar celălalt, colonel de artilerie în România. În familie s-a născut și Aurel, de o fire mai blajină, s-a dezvoltat mai mult de o înțelepciune liniștită, și a avut un mult șgomot, căci era convins, că omul poate să învingă neamului său în toate ramurile de ocupație zilnică, dacă e cu trup și suflet pentru țara sa. Astfel după terminarea școlii din țară, din loc a fost în școala comercială din Timișoara, unde a făcut studii eminente. Modestia și cunoștințele ce și-le însușise tinerului Aurel au dus la o mare apreciere pe marele Român, generalul Doda, care l-a dus lângă sine pe Aurel, ca aciel, între grădini, la comunitatea de avere, să se manifeste și să se arate toate puterile lui spirituale. Și generalul a nu s'a înșelat. Comunitatea de avere a trebuit să treacă prin multe peripeții, și-a schimbat președinții și a avut unele oficioase, Aurel însă a rămas în mijlocul tuturor schimbărilor, căci caracterul său de încredere, curățenia lucrării sale erau pavăză contra atacului și presupunerii de atac. În întreaga lui viață nu s'a auzit nici măcar odată, că la comunitatea (organizată de el) a comunității de avere și de respect, carei șef a fost Aurel Marin — ar fi vre-o mică disordine. În timpul din urmă răposat a fost consilier de contabilitate.

Activitatea acestui bărbat nu se mărginea numai la Comunitatea de avere. După moartea lui în 1904, ochii tuturor se ațintiră asupra șefului Aurel Marin. Tot fără deosebire erau convinși, că numai el poate fi conducătorul întreprinderii comerciale „Severineana”. Unanimitate fu ales președinte. În funcțiunea sa a dovedit el pricepere în ramul cel mai important și cultivat la noi Români, deși e unul din cele mai îmbelșugate izvoare de bunăstare individuală și națională. Astfel „Severineana” între întreprinderile comerciale românești din patrie este bine asigurată; ea ține concurență cu firmele din țară, loc dând totodată subsistență sigură multor familii românești.

Și în țările străine Aurel Marin să facă în cercul său de activitate politică națională românească. El a avut multe laude câștigate ieftin, nu cu tâmbălae, ci cu o onoare stăruitoare, cu munca ale cărei roade se văd și zeci de ani după moartea celui ce a sămânțat-o.

„Foaia Diecezană”.

Concurs de costume naționale organizat de Liga Culturală.

Arta noastră populară e o parte esențială din civilizația unitară românească, pe care Liga Culturală înțelege a o servi, servind prin aceasta și scopuri mai depărtate, care numai astfel pot fi asigurate.

Portul popular românesc e în deosebi una din cele mai frumoase podoabe a originalității noastre artistice și a credinței noastre față de tradiție.

Concursul de porturi naționale organizat anul trecut la Câmpina având un rezultat atât de frumos, Liga Culturală a hotărât să țină anul acesta în ziua de Duminecă, 24 Iulie c., un al doilea concurs la Vălenii de Munte (Prahova), la care se va decerne mai multe premii din suma votată de Comitetul central și alte contribuțiuni, pentru cele mai frumoase costume populare ce se vor prezenta.

Sumele sau obiectele pentru premiile acestui concurs ce se vor oferi de către persoanele binevoitoare vor fi primite cu deosebită recunoștință.

Tot în această zi va avea loc o frumoasă serbare la care vor lua parte și toți auditorii cursurilor de vară ce se țin la Vălenii de Munte de sub conducerea dlui prof. N. Iorga, iar la sfârșit va avea loc solemnitatea proclamării și a distribuirii premiilor care vor fi decernate de către o comisiune specială compusă din doamne și domni cu o deosebită competență.

Rezultatul concursului, premiile acordate și numele tuturor persoanelor ce vor lua premii în bani sau obiecte, se vor publica în toate gazetele.

S'a făcut, pentru înlesnirea participanților, intervenție la C. F. R. pentru reducerea de 50 la sută.

Aprobarea statutelor Reuniunii femeilor gr.-or. din Feldioara.

Ziua de 10/23 Iulie 1911 a fost pentru comuna noastră o adevărată zi înălțătoare, căci atunci la ceasurile 3 1/2 p. m. sub prezidiul Mult Stimatei Doamne Virginia Vlaicu, comitetul reuniunii noastre, după un interval de trei ani și jumătate, și-a ținut prima ședință ordinară, pe baza statutelor aprobate din parte înaltului ministru ung. reg.

Cu drept cuvânt se poate numi o zi de mare bucurie această zi, căci în urma denunțurilor și piedecilor puse în calea aprobării statutelor Reuniunii noastre, din 9 Dec. 1907 de 4 ori au fost înaintate la înaltul ministru și tot de atâtea ori au fost respinse până în 19 Dec. 1910, când din nou au fost compuse de marile binefăcători al Reuniunii noastre, Stim. Domn director Arsenie Vlaicu. În chipul acesta, la intervenirea d-lui Vlaicu, sub Nr. 38899/911 de dtto 3 Aprilie 1911 au obținut aprobarea ministerială.

La vorbirea de deschidere a ședinței comitetului, ținută de Mult Stim. Doamna președintă, se vedea bucuria nespum de mare a membrilor.

În această ședință pe lângă alte multe lucruri frumoase s'a decis și ținerea adunării generale, pe Duminecă în 25 Sept. a. c. Las să urmeze vorbirea plină de învățături a Mult Stim. Doamne președintă:

Stimatele membre,

Simt azi o deosebită bucurie, prezentându-mă în mijlocul D-voastră, căci am plăcerea a Vă anunța faptul îmbucurător, întârîrea statutelor Reuniunii noastre atât de mult dorită și așteptată de toți binevoitorii și sprijinatorii culturii noastre românești și înfloririi bisericii noastre strămoșești.

După greutățile provocate și îngrămădite în calea realizării constituirii Reuniunii noastre, nici nu era un lucru de toate zilele obținerea întăririi statutelor și totuși mulțumită ajutorului ceres și sprijinului oamenilor buni, s'a întâmplat și acest lucru bun și plăcut lui Dumnezeu mai curând de cât poate ne așteptam.

Nu ne rămâne nouă altceva, decât să ne punem cu trup și suflet în serviciul Reuniunii, să înfrumșetăm casa Domnului prin astfel de fapte, încât numele binefăcătoarelor să strălucească în

veci și binecuvântarea urmașilor să ne fie meritată răsplătită.

Cu acestea declar deschisă ședința comitetului.

Feldioara, 11/24 Iulie.

Ioan Sporea
notarul Reuniunii.

Cronică externă.

Anarhia din Persia. „Times” află că la Teheran domnește consternare.

Exșahul și-a făcut intrarea în Astrabad. Primul ministru continuă cu toate acestea pregătirile pentru rezistență. Poliția a arestat câțiva reacționari, cari recrutau soldați pentru exșah, sub pretexte că se va restabili constituția.

Parlamentul se află sub influința primului ministru, cu toate că acesta e bănuț de înaltă trădare.

Mișcarea monarhistă din Portugalia. Corespondentul din Lisabona al ziarului „Vossische Zeitung” află din cercurile partidului monarhist că Don Manuel și-a luat obligațiunea de a interzice reginei mame a se reîntoarce în Portugalia, în cazul când cauza monarhistă ar ajunge la victorie.

Dacă știrea se adevărește ea va contribui la întărirea mișcării monarhiste.

La Cannaea unul din orașele rămase devotate clericilor au avut loc ciocniri sângeroase între armată și populație. De curînd a fost trimis în acest oraș regimentul No. 20 care e cu totul republican. Soldații erau primiți cu dușmănie de către populație. Subofițerii se văzură siliți a liniști poporul.

Animozitățile izbucniră însă și soldații fură primiți cu pietre și nu putură salva decât cu mare greutate. Guvernul a trimis trupe în ajutorul soldaților în pericol. Multe persoane au fost rănite. Alte turburări au avut loc la Coimbra unde un trimis al guvernului venise în anchetă în chestia conflictului care a avut ca rezultat închiderea universității.

Trimisul guvernului a fost primit cu simpatie de o parte a populației.

Monarhiștii în număr de 5000 se declarară însă în contra lui.

Din cauza antagonismelor au avut loc lupte de stradă cari au durat o zi întregă. Au fost răniți din ambele părți.

Convocare.

În conformitate cu §. 12 din statute convocăm prin aceasta

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

din acest an a „Reuniunii învățătorilor dela școlile populare conf. gr.-or. rom. din protopopiatele Timișoara, Belint, Comloșul-mare și Lipova” pe

Marti în 3 16 August 1911,

în biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric la ora 9 a. m., la care se invită toți membri reuniunii precum și toți binevoitorii culturii.

PROGRAMA:

Ședința I înainte de amiaz.

- Ședinței îi premerge invocarea Duhului sfânt.
1. Deschiderea adunării — la 9 ore a. m. — și salutarea oaspeților.
2. Alegerea notarilor și a 2 bărbați de încredere.
3. Constatarea membrilor ordinari prezenți. Absentarea fără temei legal, constituie conform legii și a ordinelor în vigoare delict de disciplină.
4. Raportul despre activitatea biroului, a comitetului și a despărțămintelor.
5. Socoata casarului pe anul școlar 1910, precum și restul socotelii loteriei.
6. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru cenzurarea raportului și a socotelilor.
7. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea membrilor.
8. „Cari sunt cauzele sărăciei poporului ro-

ANUNȚURI!
se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribuna”.

mân și cari sunt izvoarele de înavuțire?” disertație de Iulian Lucașu.

9. „Regulamentul fundației pentru ajutoarea fiilor de învățători”.

10. Observări critice asupra manualului de școală „Curs practic de limba maghiară” compus de I. Vuia, citite de Ioan Muntean.

11. „Zicerea desvoltată”. Prelegere de Teodor Bucurescu.*)

Ședința II-a după amiazi.

12. „Educațiunea ca artă” disertație de Damian Terlain.

13. „Acrul” exerciții intuitive de I. Popa.

14. Rapoartele comisiei cenzurătoare.

15. Raportul comisiei pentru înscriere de membrii noi.

16. Propuneri.

17. Restaurarea biroului, a comitetului și a comisiunii literare pe un period de 3 ani.

18. Defigeraea locului proximei adunări.

Timișoara, din ședința comitetului ținută la 27 Aprilie 1911.

Iuliu Vuia m. p.,
președinte.

Iosif Popa m. p.,
secretar.

Comitetul.

Membrii comitetului central, precum și membrii birourilor din despărțăminte se convoacă la ședința ordinară plenară a comitetului central care se va ținea luni în 2/15 August a. c. la ora 8 a. m. în școala gr.-or. rom. din Fabricul Timișorii.

Casarii despărțămintelor sunt provocați a participa sub ori ce împrejurări.

INFORMAȚII.

ARAD, 26 Iulie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță furtuni răzlete și mici schimbări de temperatură.

În Budapesta termometrul a arătat gradele 33.2 C., în Arad 38.8 C.

— **Un domn moldovean la 1777.** Grigore Ghica Voevod al Moldovei, sub domnia căruia s'a luat Bucovina de către austriaci, iată în ce chip seria generalului rus Rumantiev, care era adevăratul domnitor de atunci al Moldovei:

Domnule, Bănuiala Porții față de mine în împrejurările de față, făcându-mă să mă tem de destituire în cazul unei declarații de neapărat războiu (cum e sigur că ea se va sîrgui să se iea măsurile trebuitoare ca să întimpine orice plan protivnic intereselor ei pe care l-ar putea bănuși din partea mea), eu mă aflu într-o tulburare neînțetată, neputând să-mi închipuiesc alt mijloc de scăpare decât sfintul asil al binefăcătorilor mei.

Imi icau deci îndrăzneala să alerg la bună-tatea Excelenței Voastre ca să o rog să binevoiască să-mi dea, prin plăcutul răspuns, înștiințarea ce o va socoti mîntuitoare în cazul meu, ce trebuie să mă hotărască, și eu mă las cu totul în seama acestei sincere prietenii ce mi-ați mărturisit-o, având onoarea de a fi, cu cea mai înaltă considerație și un respect fără margini,

Al Excelenței Voastre prea-plecată și supusă slugă
Grigore Ghica.

Cu toate acestea el n'a putut scăpa în „sfântul azil” al Rusiei, căci a fost omorît de Turci.

— **Și nebun și obraznic.** Un cetitor ne serie următoarele: „Am rămas consternat în fața unui act de inconștientă a unuia dintre colaboratorii „Revistei preoților”, care iscălește sub numele „Bihoreanul” următoarele infamii la adresa dlui Octavian Goga, din prilejul vorbirei rostite la îngroparea profesorului Aurel Bratu:

„Cum știu. Goga este fecior de popă, crescut și el cu prescură. M'am scărbit în sufletul meu, când în vorbirea lui, tipărită pe mai multe coloane, și ținută la o îngropăciune, n'am aflat de fel timbrul cel dulce al religiozității, evitând — parcă din adins — exprimarea cuvântului „Dumnezeu”. De altfel, el singur va fi știind, pentru ce? Din vorbirea rostită putem concluda, că d. Goga e pe drumul care duce la franemazonii atheiști, căci numai aceia vorbesc în felul și în forma, cum a vorbit dănsul”.

*) La ora 1 p. m. va fi prânz comun la Berărie. Toți membrii sunt invitați a lua parte.

Cum vedeți acest „Bihorean” e și nebun și obraznic, fiindcă numai intrunind cu prisosință aceste metehne, poate arunca astfel de vorbe asupra discursului dela groapa lui Bratu, publicat în ziarul D-Voastră. Doamne, câtă prostie a mai semănat Dumnezeu și pe plaiurile noastre și căți zăpăciți țin în mână condeii, în loc de-a ciopli roate, cum spune undeva înțeleptul Petru Maior.

Nu face să te superi prea din cale afară, iubite părinte, fiindcă Bihoreanul ăsta mai are destui tovarăși și pe la alte gazeturi... De-ar da Dumnezeu să-i adune pe toți laolaltă, te domenești, că de răgetele lor s'ar porni ploaia și ne-am mai răcori înalte pe căldura asta....

— **Monumentul lui Ion Maiorescu.** Din Craiova ni-se serie: D. Tzigara-Samureaș vizitând zilele trecute pe sculptorul Iordănescu, a admirat în deosebi, monumentul lui *Ion Maiorescu*, care se va ridica la Craiova, în anul viitor și a felicitat pe artist pentru această măreață operă.

Pe soclul monumentului se flă următoarea inscripție:

Lui *Ion Maiorescu*
1811—1864—1911

Apostol al ideilor naționale
în trei țări române.

— **Noul aeroplan Vlaicu.** Duminică a fost transportat la Cotroceni noul aeroplan al dlui Vlaicu, care e ceva mai mic decât întâiul monoplan și are un loc pentru pentru pasageri situat tot sub aripi, imediat la spatele pilotului.

Elicele care erau de aluminiu au fost înlocuite cu elice de lemn.

Prin noul aparat, Aurel Vlaicu dorește să obție o viteză mare, și o stabilitate laterală, dat fiind deplasarea centrului prin prezența unui pasager.

În acest scop, d. Vlaicu a prelungit puțin empenajul aripilor reducând în același timp lățimea.

Dacă experiențele vor reuși, d. Vlaicu va face în curînd sboruri deasupra orașului. El se va duce la Plocești, de unde va încerca să treacă Carpații.

Dsa are intențiunea să se înscrie la un concurs de aviațiune în străinătate.

Experiențele de sburat cu acest nou aparat vor reîncepe zilele aceste.

— **Pentru bustul lui Barîțiu și Eminescu** am primit azi dela d. I. Brut Pecurariu, funcționar de bancă la „Victoria”, cor. 4; dela N. N. cor. 2.

— **Pentru inundații din Moldova.** Din București ni-se serie: Maj. Sa Regele a vărsat ieri Băncei Naționale a României suma de 20.000 lei pe care a subscris-o pentru inundații din Moldova.

— **La Roma.** Reuniunea învățătorilor bănățeni nu va aranja ăstimp excursia la Roma — din cauza holerei. — Ceea ce se comunică celor interesați.

Caransebeș, 26 Iulie 1911. *Iuliu Vuia*, preș. reuniunii.

— **Cununie.** Dșoara Natalia Bucur din Indol și d. Dr. Ion Giurgiu din Chintău își anunță cununia ce va avea loc la 30 Iulie n. în biserica rom.-gr.-cat. din Indol.

— **Holera.** Sosese următoarele depeș: La *Bocche*, lângă Sarajevo s'a constatat holera asiatică în 12 cazuri. În Gravoza s'a îmbolnăvit de holera un artilerist. În *Ipek* băntuie în tot orașul holera. Au murit până astăzi 17 oameni. Orașul a fost pus sub carantină.

Din Roma se anunță că manevrele regale au fost amânate pe timp nedeterminat. Guvernul a invocat motive de salubritate publică.

— **Alegere de preot.** Din Pecica-română ni-se serie: Duminică a avut loc alegerea de preot în frunțașă comună Pecica-română. Ales a fost cu unanimitate harnicul preot al Toracului-Mare, Niță Popescu, care pe lângă cursurile teologice a absolvat și cursurile facultății de drept. Contracandidat a avut pe d. Șt. Oprean, absolvent de teologie și colaborator intern al „Românului”.

Felicităm comuna la această alegere nimerită.

— **O escrocherie îndrăzneată.** Inginerul Iacobi din București își luase angajamentul să trimită unei case din Belgia un vagon de ouă.

Cu această operațiune dsa însărcinase pe un aume Albert Feldstein.

Aceasta, în loc să trimită ouă, a pus în cutii cărămizi a căror greutate egala pe a ouălor ce urmau să fie expediate.

Casa comercială căreia i-se expediasse vagonul, deschizându-l și găsind cărămizi, a reclamat cazul autorităților belgiane, iar acestea au seziat, pe cale diplomatică, parchetul de Ilfov, din București.

Feldstein fiind chemat la instrucție și dovindându-se vinovăția, parchetul a ordonat arestarea lui.

— **Congresul bisericilor orientale și occidentale.** Din Roma se anunță că în ziua de 27 Iulie st. n. va avea loc la Vehlada congresul bisericilor orientale și occidentale, la care vor azista foarte multi teologi ai ambelor biserici.

La ordinea zilei vor următoarele două puncte:

1. Chestiunile istorice, asupra cărora încă nu s'a putut stabili o înțelegere între cele două biserici.

2. Cum s'ar putea înlătura acele păreri preocupate și chestii litigioase, cari împiedecă unirea între ortodoxi și catolici.

Hotărârile congresului se vor redacta în limba latină. Scopul congresului este unificarea celor două biserici pe bază catolică.

— **Un nou Azew.** Serviciul siguranței revoluționare al ziarului „Guerre Sociale” din Paris a făcut o nouă descoperire senzațională.

Frunțașul sindicalist revoluționar Metivier, unul din cei mai îndărjiți agitatori, a fost dovedit că încă din 1908 servea ca spion și agent provocator, fiind angajat în poliție de însuși Clemenceau, care i-a înmănat atunci ca aconto 300 franci.

Metivier a organizat aceea ce se cheamă „La chasse aux renards”, adică maltratarea și eventual omorîrea muncitorilor cari lucrează în timpul grevelor. De asemenea a provocat bătăi cu poliția și, de formă, primea condamnări. Actualmente chiar era la închisoare pentru acte revoluționare, dar fusese eliberat în vederea faptului de a-și îngriji de nevastă, care era lehuză.

Almercyda dela „Guerre Sociale” se folosi de ocazia aceasta spre a-l chema la redacție, unde de față cu număroși ziaristi, produse actele doveditoare ale celor arătate mai sus.

Metivier a mărturisit că primea de la poliție lei 250 lunar, iar în timpul cât sta în pușcărie nevastă-sa căpăta ajutor.

— **Marele circuit englez de aviație.** Zilele acestea s'a început în Anglia circuitul de aviație organizat de ziarul „Daily Mail” care a oferit un premiu de 250.000 lei.

Condițiunile sunt următoarele: concurenții vor trebui să parcurgă în total 1600 klm. în 5 etape și anume: Brooklands-Hendon 34 klm., Hendon-Edimburg 548 klm., Edimburg-Bristol 612 klm., Bristol-Brighton 342 klm. și Brighton-Brooklands 64 klm.

Concurenții vor pleca la intervale de două minute. Nu se admite schimbarea aparatelor sau a motorului, dar sunt îngăduite reparațiile și înlocuirile de piese.

Sunt înscriși următorii concurenți: 1. Beaumont; 2. Astleg; 3. X.; 4. Penevick; 5. Lt. Porter; 6. Kemp; 7. Paterson; 8. Morison; 9. Vedrines; 10. Radleu; 11. Branchet; 12. Cammel; 13. Audemar; 14. Valentine; 15. Y.; 16. Gondon; 17. Pizey; 18. Howard-Piton; 19. Pietro Prier; 20. Cody; 21. Tabuteau; 22. Jekins; 23. De Montalant; 24. Hamer; 25. Lt. Reynolds; 26. Lorain; 27. Huchs; 28. Weymann; 29. Wynmalen; 30. Tenente Bier.

— **Atentat conta țarului.** Din Petersburg se anunță că pe linia ferată dela Kiew s'au găsit câteva bombe. Se pare că este vorba de un atentat plănuit împotriva țarului.

Poliția a arestat 23 indivizi. O mulțime de persoane au fost expulzate.

— **Universitățile germane.** Numărul studenților, cari se înscriu în universitățile germane e într-o continuă creștere. În anul 1911 (semestrul de vară) numărul lor total a fost de 57.290, adică tocmai în doi de câți fuseseră acum două ani.

După sex numărul de mai sus se împarte în 54.678 studenți și 2552 studente, față cu 52.678 și 2169 din anul trecut. După state, numărul studenților se împarte precum urmează: la cea-

versități prusiene s'au înscris 28.981 stu-
cele trei bavareze 9495, la cele două din
532, iar restul de șase universități

la diferitele facultăți, numărul studenților
precum urmează: teologi protestanți
1840, mediciniști 11.927, agronomi
16.158, matematicieni 8442, silvicultură numai la Tü-
München și Giessen 170; veterinari 160,
1.023, dentiști 1016, farmaciști 916. Ultri-
categorii sunt în descreștere.

de studenții regulați înscriși, au mai
2848 bărbați și 1212 femei. Așa
21 universități germane au fost vizitate
10 persoane.

Astra” la Căptălan. On. membrii ai desp.
răș-Lioara al „Asociațiunii pentru li-
română și cultura poporului ro-
recum și toți cei ce doresc înaintarea în
poporului român — prin această sunt
la *adunarea generală ordinară* a acestui
imânt, ce se va ține în curtea parohială
din *Căptălanul de Murăș* la 13 st. n.
ele 10 a. m. *Emiliu Pop*, dir. desp.

Eleonora Duse. „Corriere dela Sera” a-
a marca artistă Eleonora Duse, după ce
de zile a stat departe de scenă, în urma
le de nervi, acum, nu peste mult, va juca
eu prilejul jubileului actriței Adela Ris-
pă această reprezentare sărbătorită ac-
trece la Paris și la Viena, unde va juca
te reprezentării de-a rândul.

ragem atențiunea celor interesați asupra
ului ce-l publică Banca generală de asigu-
n Sibiu pentru două posturi de funcțio-

informațiile ce le avem, funcționarii a-
fi destinați: unul pentru secția asigurări-
ce, și altul pentru cele de viață a susnu-
neci. Sunt două posturi bune și de viitor.

utăți de ridicul, geante de mâni, cofere,
de sport, rachete pentru tenis, bile și nețua,
mingii, bastoane, parfumuri, apă de Coloniri
păr, praf de dinți, săpun, perii, pieaptene și
de modă se află cu prețuri moderate la **He-**
Gyula, Arad Andrassy-tér 15.

VICTOR GRAUR.

harsal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
palatului administrativ (comitatului)

dovedită după o lungă experiență
rte bună pentru copii sănătoși
olnavi cât și pentru bolnavii
tomac. Impedică și înlătură văr-
ile, diareea, catarul intestine-
Broșura „Ingrijirea Copiilor”
poate avea gratuit de la
STLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.

ire culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

6 August n.

ul-unguresc: Sfințirea bisericii gr. cat.
prin Il. Sa Dr. Vasile Hossu, episcopul
l.

teatru („Cinel-Cinel” de V. Alexandri)
ere cu dans.

6 August n.

Dorolți: Sfințirea unei cruce de piatră (di-
mineața, după sf. liturghie), producție teatrală
 („De pe urma beției” de N. Rădulescu-Niger) în
școala confesională. Inceputul la orele 5 d. a.
După teatru petrecere populară cu dans în aceeași
sală.

6 August n.

Zlagna: Petrecere de vară în pavilionul ho-
telului „Glück auf”. Inceputul la orele 8 seara.

Teaca: Teatru („Geloșii” de A. Moșul și „Pa-
raclisul” de V. Alexandri) și petrecere de vară
în sala hotelului „Reisner”. Inceputul la orele 8
seara.

La orele 3 d. a., în școala rom. gr-cat. aduna-
rea generală a „Asociației” și a „Societății tea-
trale”, desp. Teaca.

13 August n.

Caianul-mic: Petrecere de vară în școala gr.
cat. română. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

6 August n.

Șiria: Teatru („Fântâna fermecată” de Maria
Doboș) și petrecere de vară în „Casa națională”
din Șiria. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Din istoricul cooperăției.

Schulze-Delitzsch, Raiffeisen, Huber și Lassale.

D I. Enescu.

(Sfârșit).

I.

Schulze-Delitzsch în activitatea lui a avut un
sprijinitor de mare valoare în persoana profeso-
rului dela universitatea din Berlin V. Hubert,
a căruia colaborare prețioasă i-a adus mari ser-
vicii. Șapte ani dela 1856—63 au lucrat acești
bărbați împreună, care interval este a se socoti
unul din cel mai roditor în dezvoltarea coopera-
ției germane. Activitatea literară a acestui profes-
sor a deschis nouă orizonturi în dezvoltarea coopera-
ției, în a cărei problemă nu vedea numai
desrobirea economică, ci și alte ținte mai îndep-
partate. Cunoșcând bine mișcarea cooperativă
din alte state, Huber propovăduia „spiritul de-
mocratic” în conducerea cooperativelor și cu aju-
torul cooperativelor, pătrunse de duhul creștinesc,
„o victorie alcătuită în baza reformelor economice”.
El cerea admiterea și altor forme juridice
pentru cooperative, ca d. e. cea cu responsabilitate
limitată, care o credea suficientă pentru
unele soiuri de cooperative; înființarea de cen-
trale și federale pentru dezvoltarea cooperative-
lor etc. Ba el înduplecă pe Schulze-Delitzsch să
admită în sistemul lui și tovarășiile de consum.
Deosebiri de vederi și mai ales lipsa de înțele-
gere pentru ținte mai îndepărtate a lui Schulze-
Delitzsch, făcu pe acești bărbați să intre într-o
polemică, care aduse între ei ruperea tuturor le-
găturilor.

În vreme ce Schulze-Delitzsch își urma la
orașe activitatea lui neobosită pe terenul coopera-
ției, la sate Raiffeisen lucra cu îndârjire la
organizarea economică a țărănimii.

Friedrich Wilhelm Raiffeisen s'a născut în
1818 în Hamm a. d. Sieg și a fost fiul unui pri-
mar sătesc. El însuși, după ce o boală de ochi l-a
împedecat să și urmeze cariera de pompier mili-
tar, deveni în 1845 primar în Weyerbusch, în
1850 în Flammersfeld și în 1852 în Heddesdorf.
Anii 1846/7 au fost ani de mare foamete și în
acest timp Raiffeisen a căutat să vină în ajutorul
sătenilor, înființând în Weyerbusch o tovarășie
pentru procurarea de cartofi, în 1848 în Flam-
mersfeld o „reuniune pentru ajutorarea econo-
milor scăpați”, iar în 1854 a întemeiat „socie-
tatea de binefacere din Heddesdorf”, care avea
de scop pe lângă altele „educația claselor de jos,
mai cu seamă a copiilor părăsiți, căutarea de lu-
cru pentru muncitori și pușcăriași liberați, pre-
cum și ridicarea bunăstării economice a membrilor”.

După cum vedem aceste societăți au avut un
caracter pur caritativ. Ca și Huber, Raiffeisen
vedea în tovarășii nu numai o asociere pentru

multămirea trebuințelor economice, ci un mijloc
de reformă socială, ca pe bazele legii creștinești
să se ajutore cei săraci și toți să trăiască într-o
frățietate; le dase deci o țintă înaltă, dar prea
îndepărtată.

Durere nizuințele lui nobile nu au dat rezul-
tatele așteptate, astfel că în 1864 adoptând mai
întâi principiile lui Schulze-Delitzsch a înființat
o reuniune de împrumut în Heddesdorf, pe urmă
din experiențele câștigate în praxă în decursul
vremii și-a creat el un sistem de tovarășii, con-
duse de aceste principii: „Limitarea activității
cooperativelor asupra unui cerc, în care e posibil
o cunoaștere personală a tuturor membrilor, de
regulă cercul comunei bisericești sau politice.
Acordarea de credit numai membrilor; stabilirea
mărimii creditului prin adunarea generală; con-
trolul moral și economic al întrebunțării credi-
tului; îngăduirea termenelor lungi de credit; ad-
ministrare gratuită din partea direcțiunii, afară
de contabil; stringerea întregului profit într'un
fond de rezervă și un fond de ajutorare pentru ri-
dicarea bunăstării economice a membrilor; res-
ponsabilitate nelimitată stabilită pe baza proprie-
tății de pământ a membrilor”.

În 1868 erau pe valea Rinului 41 de însoțiri
de acestea, iar în 1869 cam la 70. Toate aceste coo-
perative întemeiară în 1877 la Neuwid federala
cu numele: „Generalanwaltschaftsverband” după
principiul centralizării, care de câțiva ani s'a
mutat la Berlin și poartă numele: „Generalver-
band laendlicher Genossenschaften für Deutsch-
land”. Directorul prim al acestei federale a fost
Raiffeisen.

Dintre publicațiile lui Raiffeisen amintim:
„Reuniunile de împrumut în legătură cu tovară-
șiile de consum, vânzare, vierit, lăptării, asigura-
rea vitelor etc.”; „Instrucțiuni pentru admini-
strarea și contabilitatea reuniunilor de împru-
mut”; „Scurt îndreptar pentru întemeierea reu-
niunilor de împrumut”; „Reuniunile de împru-
mut”, conferință.

Ca și Schulze-Delitzsch astfel și Raiffeisen
credea că va stringe toate cooperativele din Ger-
mania sub federala condusă de el, dar nici unuia
nu i-a succedat, ci stăruințele unui al treilea di-
rector de federală cu numele Haas, a putut, după
multă trudă să le adune sub un coperiș.

Schulze-Delitzsch nu vedea cu ochi buni des-
voltarea reuniunilor de împrumut ale lui Raiffei-
sen și de multe ori a căutat să le împiedice, ceace
a adus cu sine, după o polemică urmată, o totală
înstrăinare între acești doi bărbați.

Cele mai esențiale deosebiri între sistemul
lui Schulze-Delitzsch și al lui Raiffeisen sunt următoarele:

1. La cooperativele de credit ale lui Schulze-
Delitzsch capitalul necesar pentru afaceri se
stringe pe lângă depuneri, nu numai din fonda-
rile de rezervă, ci mai întâi din cvote, cari sunt
destul de mari și pentru cari se plătesc dividende
din profit; la reuniunile de împrumut ale lui
Raiffeisen la început nici nu erau cvote și fon-
durile de rezervă erau indivizibile. Numai silit
de lege a introdus Raiffeisen cvote la cooperative,
dar foarte mici, pentru că vedea în ele o goană
după câștig.

2. La cooperativele de credit cercul de activi-
tate este cât se poate de mare și cuprinde toate
clasele populațiunii în șirul membrilor; la reu-
niunile de împrumut, după cum am văzut, cer-
cul de activitate e restrins asupra unei comune.

3. Toți membrii consiliului de administrație
sunt plătiți la cooperativele de credit ale lui
Schulze-Delitzsch, ale căror afaceri se mărginesc
numai la afaceri de bani; pe când la reuniunile
de împrumut numai contabilul este remunerat,
iar tovarășia se ocupă pe lângă afacerile de bani
și cu cumpărarea de articole agricole pe seama
membrilor și cumpărarea de pământ.

4. Mai departe la Schulze-Delitzsch împru-
murele se acordau numai pe lângă o garanță
reală și cu termene scurte, ca la băncile mari, pe
când la ale lui Raiffeisen împrumurele se acordau
cu termen lung, 10—20 de ani; deoarece asupra
relațiunilor de avere și cinste erau conducătorii
bine informați, fiind cercul de operație mic.

Astăzi nu se mai înființează însoțiri de credit
curat după sistemul lui Schulze-Delitzsch sau al
lui Raiffeisen, ci din ambele sisteme se ia cel mai

bun și acomodat împrejurărilor, având ca țintă desrobirea economică și ajutorarea neapropie-lui tău.

AVIS.

Prin aceasta aducem la cunoștință tuturor membrilor precum și întregului public românesc, că însoțirea economică comercială „Plugarul” cu sediul în Blaj și-a început activitatea cu 15 Iulie n. 1911, operind în cadrele prescise în statute.

Membrii însoțirii noastre să ni-se adreseze cu toată încrederea ce trebuie să o aibă omul într-o însoțire a cărei scop nu e altul decât a veni într'ajutor economilor noștri la ori ce cumpărări și valorizări.

Cei ce doresc altoi de vie, de pomi, gunoi artificial, mașini agricole, pluguri, grape ș. a., ori cei ce ar dori să și valorizeze cantități mai mari de bucate, făh, poame, vin ori alte produse economice, să ni-se adreseze nouă.

Prin faptul, că noi desfacem și mijlocim cantități mari atât la cumpărări cât și la valorizări, suntem în plăcuta poziție de a mijloci celor ce vor lucra cu însoțirea „Plugarul” prețurile cele mai convenabile. Iar prin faptul, că cumpărările le facem prin specialiști în bransa mărfii respective, cei ce vor face cumpărări prin noi vor fi serviți cu mărfuri de prima calitate și solide despre ce de altcum direcțiunea acestei însoțiri ia toată răspunderea.

Rugăm totodată pe cei ce au primit dela noi liste pentru subscrierea de cvote să ni-le retrimită fără întârziere așa cum sunt, ca să ne putem orienta în mod precis asupra capitalului de cvote, ce avem.

Cei ce doresc să înființeze cooperative sătești de ori ce natură: societăți de credit (Reiffeisen), tovărășii pentru cumpărări și valorizări, pentru exarendări ori parcelări de moșii, să ni-se adreseze nouă și noi le vom servi cu toate înviațiunile de lipsă. La dorință trimisul „Plugarului” se va prezenta chiar și în persoană pentru a conlucra în mod practic la înființarea cooperativei proiectate.

In numele direcțiunii:

Ioan F. Negruțiu,
prezident.

Dr. I. Maniu,
director.

BIBLIOGRAFII.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericești de Massilon episcop de Clermont. Trad. de I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

La Librăria „Tribuna” se află de vânzare următoarele albumuri:

Expoziția Națională Română 1906 K 2.—
Expoziția generală Română K 2.—
Porturi naționale K 2.

Amintiri di România. Expoziția Națională Română 1906. Cu ocaziunea jubileului de 40 ani de domnie a M. S. Regelui Carol I. K. 2.—
Din Bucovina. Vederi și porturi naționale K 4.—

Din Ardeal. Vederi și porturi naționale. K 4.
Amintiri din „Răsboiul Independenței” 1877 1878 format 25×16 cm. broșat K 2.—
1877—78 legat în pânză, format 33×25 cm. K 6.

POȘTA REDACȚIEI.

I. M. (Crăciunel): „Moda și Casa” (București, Bulevardul Academiei), „Revista Modei” (București, str. Sărindar). Altele nu cunoaștem.
D. P. Am primit „Cadavrul” care ne-a înspăimântat, cum va înspăimânta și pe cei ce vor citi strofele următoare:

Pe o vale largă și cam misterioasă,
Au găsit un tinăr cu rane grozave.
Între flori albinde și încă voluptoasă
Și delăsat trupul în suspinuri grave.

Insă porumbița care l'au încântat.
S-a sădit în minte ca să-l turbureze,
Cu șoapte blândute l-au tot îmbătat,
Ca pe ea odată, fasuri s'o unduieze.

El insă observând, căci nu este iubit,
Și ursita-i încă vibrează duios,
Zicea: mai bine mort, decât să fiu muncit,
Și despărțit d'odorul, car' mau fost rubinos.

Nu-ți dăm nici un sfat... Grăbim insă să aruncăm în coș „Cadavrul” și răsufăm ușurați.

P. S. N'am Primit nimic.

L. Aveți dreptate. Ca mâne o să reediteze aceleași minciuni „boactărul” din Șunturug, pe urmă careva purcariu... Scara coboară mereu.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nîchin și tvia.

BEISZ

MIKSA

fabrică de

MOBILE

in

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

GRUBER DEZSO

magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészle«

Noutăți în pălării de domni și
copii, albituri, cravate și totfelul
de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

Un candidat de advocat

cu practică bună, află aplicare moment
în cancelaria subscriului.

Dr. Ioan Harșia,
advocat.

Reghinul-Săseșc (S^g szreg)

Leon Tolstol.

69

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Măcelăriți-i, copii! strigă el, punând el însuș mâna ca să reîncarce tunurile.

Tușin da fuga dela o piesă la alta, îl ochia pe dușman, număra ghiulelele și cu vocea sa subțire, da porunca să se înlocuească caii uciși și să se transporte răniții.

Chipul lui se anima din ce în ce mai mult, și numai când vre-un om al său cădea rănit, se întuneca.

— Căpitane Tușin, căpitane Tușin, auzi el deodată; el se întoarse cu mirare.

Era ofițerul din suită care-i strigă:

— Tușin, ai înebunit? De două ori ți-s'a dat ordinul să te retragi.

Colonelul întoarse calul și speriat de o ghiulea care căzuse nu departe de el, o luă la fugă strigând de departe:

— În retragere, toți, în retragere!

Artileristii pufniră de ris.

După un minut sosi aghiotantul, purtător al aceluiaș ordin; era prințul Andrei.

Când ajunse la locul unde era bateria, el zări un cal deshămat, cu piciorul rănit, care necheza alături de ceilalți cai înhămați; din picior, sângele îi curgea ca dintr'un izvor.

Ghiulelele sburau una după alta deasupra capului prințului Andrei. El cobori de pe cal și se strecură printre tunuri.

Apoi își dete porunca și rămase pe loc.

El hotări să stea de față la retragere și să plece odată cu tunurile și cu artileristii. Îi ajută lui Tușin să miște piesele din loc, și la fiecare pas era nevoit să treacă peste trupurile moarte sub teribilul foc al dușmanilor.

— Mai adineaura a fost aci un general, se adresă prințului Andrei un tunar, dar și-a luat picioarele la spinare, nu ca Nobleța Voastră.

Prințul Andrei nu-i vorbea lui Tușin; ei erau așa de ocupați încât păreau a nici nu se vedea. Abia după ce roțile tunurilor o porniră înainte și când ei înșiși se îndepărtară, prințul Andrei se apropie de Tușin, îi întinse mâna și îi zise:

— Ei bine, la revedere.

— La revedere, sufletelul meu, la revedere, porumbița mea! zise Tușin cu ochii plini de lacrimi.

XLVI.

Vântul se liniști, norii negri se târau aproape de pământ, amestecându-se la zare cu praful de pușcă.

Se lăsase seara, și punctele incendiului apăreau mai vii. Babuiturile de tun mai stătuseră, dar sbucnetele de pușcă se înteau și se apropiau din ce în ce mai mult.

De îndată ce Tușin eși cu tunurile sale din linia focului și se scobori în vâlcea, generalul și aghiotantii printre cari se aflau și ofițerul din suită și Gerkoff, care fusese de două ori trimis cu porunci și de două ori se eschivase — se apropiară de el și îi adresară observațiuni și reproșuri. Tușin tăcea.

Se dete ordinul de a se părăsi răniții, dar mai mulți dintre ei se târau îndărătul trupelor și se rugau să-i așeze pe tunuri.

La picioarele muntelui, un junker de husari, și sprijinindu-și bratul cu mâna, se apropie de Tușin și-l rugă să-l lase pe unul din tunuri.

— Căpitane, mă rog, rosti el cu timiditate, nu pot merge; vă rog, dați porunca să mă așeze pe tun!

El vorbea cu un glas plângător și nehotărât și sigur că nu pentru întâia oară solicita această favoare și nu odată fusese respins.

Era Nicolae Rostoff.

Tușin dete ordin să-l pue pe una din piese. Încul unui ofițer care își dăduse tocmai duhul. Mănușteră pe tun era plină cu sânge și Rostoff își mână și pantalonii.

— Ești rănit, scumpule? întrebă Tușin apropiindu-se de tunul pe care era întins Rostoff.

— Mi-am frint numai brațul.

— Dar sângele ăsta de pe tun?

— Este al ofițerului care a murit, Nobleța Voastră răspunde tunarul ștergând sângele cu mâna și având aerul de a cere iertare pentru că i-se mănușteră tunul.

Ajunse în satul Gunterdsdorf, trupele se osteniră. Noaptea era deja atât de înaintată încât la zare nu puteai deosebi uniforme soldaților.

Deodată, în partea stângă se auziră niște șușuțuri teribile și împuscături. Era ultimul atac al Francezilor la care răspunseră soldații Ruși ascunși prin sat. noua deteră cu totii fuga din sat, dar piesele lui Tușin nu se puteau uri și artileristul, Tușin și Rostoff priviră unul pe altul în tăcere, așteptând hotărârea soartei.

(Va urma).

generală de asigurare, soc. pe acții.

CONCURS.

ocuparea a două posturi de funcționar la Banca generală de asigurare, soc. în Sibiu, să publică prin această în termenul și sub condițiile stabilite jos.

Candidații au să dovedească:

1. să au absolvat cu succes bun, cu diploma de maturitate sau diplomă, vre-o școală comercială superioară și să au deplin sănătoși, că au satisfăcut obligatiunilor militare și că nu sunt de peste 36 de ani.

2. să au primi salariu anual, — amăsurat la valoarea și vrăstei, — care salariu însă nu să fie mai mic ca Cor. 1500.

3. să au fi angajați pe un an de probă, după care să se dovedească că serviciul lor va fi corespunzător, după care să fie definitivati, conform regulamentului pentru funcționari, ce se va stabili de către direcțiunea institutului.

4. să au fi trimiși pe trei luni să facă parte din societăți de asigurare în care timp de un an să au adăus la salariu.

5. să au trebui să intre în serviciul societății la 1 Sept. st. n. a. c.

6. să au observă însă că cei ce vor dovedi că au în praxă de bancă și că cunosc perbene maghiară sau germană, vor fi preferați.

7. să au fi instruate cu actele necesare, au să au înaintate Băncii generale de asigurare pe acții în Sibiu—Nagyszeben, până la 15 August st. n. a. c.

Parteniu Cósma m. p.
președintele direcțiunii
Băncii generale de asigurare.

DEGANIN « contra gândacilor!

Curățați doamnă dragă!

Curând nu vei mai avea gândaci (șvabi) în bucătărie, deoarece firma românească

A. DEGAN, din Fiume

(Postafiók Nr. 163)

Prezentăm un prav nou »DEGANIN« cel mai bun și pe toți îi omoară. Pentru 1 kgr. numai 3 coroane. Mai puțin decât jumătate kilogram nu se trimite. Costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma susnumită. Dacă comandați 4 kgr. de cafea atunci cere și un kgr. »DEGANIN« și săi 5 kilograme se trimit franco. Toți vorbesc de pravul »DEGANIN« au probat cu mare rezultat. Cere gratis prospect românesc pentru cafea bună!

DEGANIN « cu mare efect!

AVIS!

La vânzare
Cămin Cernat (comitatul Brașov)

barbierie.

Barbieria este așezată în loc centru al pieții. Se vinde foarte ieftin și cu bani gata. — A se adresa lui **D. Tudor**, frizeur în Csernátfalu (Gygyes).

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerintelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann, (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

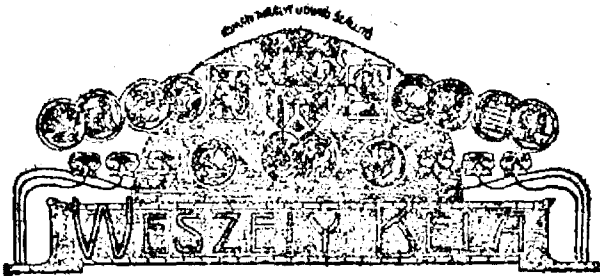
In stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psychice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

FONDAT ÎN ANUL 1895.

Pregătește: **butoaie, vane**

în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

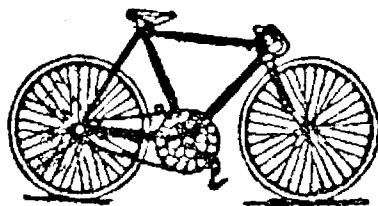
WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,
— LIPOVA. —

Bicicletele de renume mondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilă

roată automată (cu frînă liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Fillale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

PROFESOARĂ

cu cvalificație pentru școlile civile, dă instrucție din limba germană și franceză. Adresa la »Tribuna».

KÁDI FERENC

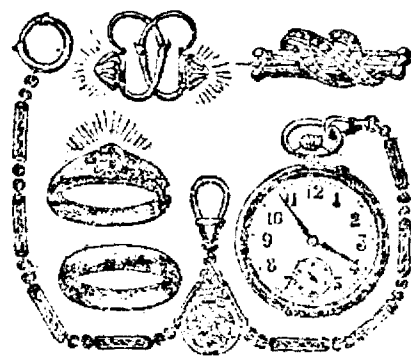
căltunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu
ghete p. bărbați, femei și copii

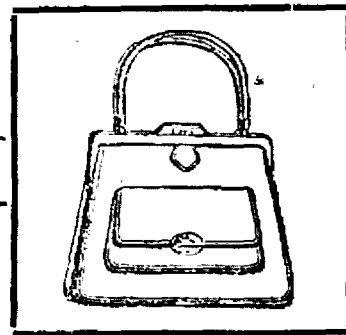
calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Reparaturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

A. Slepák, giuvaergiu și
ceasornicar
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță
Prețuri solide! — Serviciu prompt!

Geante moderne pentru dame
(Ridikül)

precum și portmoneuri, portofolii și portțigarete în diferite calități dela cele mai simple până la cele mai fine, se pot cumpăra pelângă prețuri moderate și serviciu conștiințios la:

György Gergely

primul atelier de obiecte din piele de lux
Marosvásárhely. Piața Széchenyi-tér.

M. Schromm
mehanic
Braşov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atenţiunea onor. public
din loc şi jur

marele său atelier mehanic
a anjat în Braşov, Hosszú-utca 27, unde
se efectuează tot-felul de lucrări atingă-
toare la aceasta branşă, precum:
**maşini de cusut, biciclete,
gramofoane şi apaducte,**
pe lângă preţurile cele mai convenabile
şi execuţie solidă şi punctuală.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curăţitor chi-
mic, broderie, şi institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA IULIA - Gyulafehérvá.
Széchenyi-u. (lângă biserica călug).
Primeşte curăţiri lucioase şi fine, cu-
răţire de trusouri, albituri de desupt,
de masă şi de pat, perdele şi ori-ce
lucruri din branşa aceasta cu preţuri
foarte moderate. Curăţire şi vopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbaţi şi femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu preţuri moder.

Zaharie Bârsan:

Impresii de Teatru din Ardeal

à 2 cor.

(10 fleri porto)

: Se poate că-
păta la Librăria
Tribunei Arad.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureşului.
(Templomfestészeti Müintézet, Mármaroszigeten).
Cancelaria: Piaţa Erzsébet-főter No. 11, uşa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern şi foarte
artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime,
fresco, icoane pe altar, altare construite de iconos-
tase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane
la încrucişarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte şi a ori-ce
soiu de icoane bisericeşti.

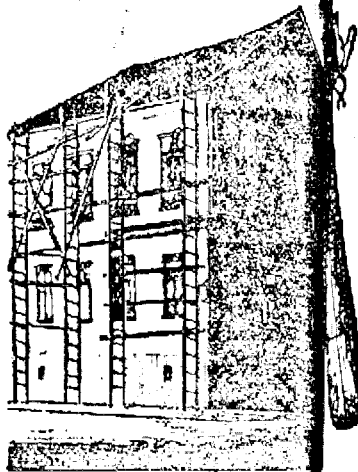
Renovăm foarte frumos iconostase şi altare vechi, iar pictarea,
abducerea cu marmoră şi auritura lor o executăm cu cea mai
mare artă şi cu preţuri convenabile, — parohiilor
mai sărace eventual şi pe lângă plăţirea în rate.
Examinarea bisericilor, măsurarea, înţelegerea mai amănunţită - la
faţa locului o facem gratis, cu planuri şi prospecte servim cu plăcere.

Biroul arhitectului

Jfj. Czako Lajos
Kolozsvár
Monostori-ut 60.

Telefon No 936.

Primeşte orice lucrări din acest
ram, planuri, preliminar de
spese, conducerea şi suprave-
ghiarea edificărilor, controlarea şi
şi valorarea lor, cum şi edificări
complete, atât în loc cât şi în
proviucie, pelângă preţurile cele
mai moderate.

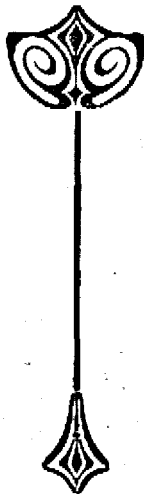
„VICTORIA“

institut de credit şi economii societate pe acţii. **Fondată în anul 18**

Centrala în Arad Calea Arhiducelui Iosif 2 (vis-à-vis de primăria)

Filiale în Şiria (Világos) şi Chişineu (Kisjenő). Casele proprii

Capital societar . . . . 1,200.000.— Cor.
Fond de rezervă . . . . 1,100.000.— Cor.
Depuneri spre fructificare 11,000,000.— Cor.
Circulaţiunea anuală . 280,000.000.— Cor.

Primeşte depuneri spre fructificare, des-
pune eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de
şi rămân la bancă pe timp mai scurt de
de zile, plăteşte deponenţilor 4% interes
pentru depunerile elocote pe timp mai
de trei luni de zile, după mărimea sum
puse: plăteşte deponenţilor 4 1/2% şi 5%
fără de nici o detragere.

Acordează împrumuturi ipotecare pe
închiriat şi pe proprietări de pământ

Escontează cambii şi acordează
cambiale cu acoperire ipotecare

Dă anansuri pe efecte publice (Lomb)

După toate depunerile contribuţia (da)
interese o plăteşte institutul separa

Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă
Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație, proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșetate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

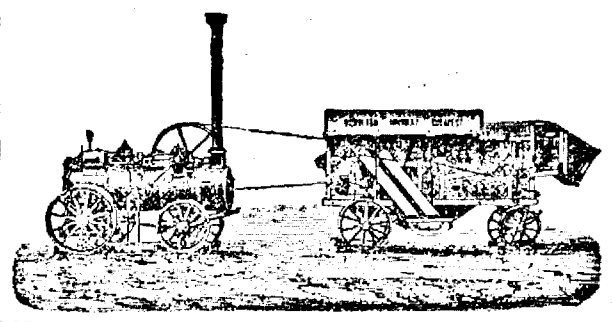
Reparaturi se efeptuiesc repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșe, după comandă.

Anunțăm că mai avem 2 mașini de treerat cu 8 cai putere, 2 mașini cu 6 cai putere, 1 mașină cu 4¹/₂ cai putere și mai multe motoare

cu benzin de trierat, pe cari le putem pune imediat la dispoziția celor cari au lipsă de ele.

Garanță. — Condițiuni avantajoasă de plătire în rate.

Frații Burza

Arad,
Boros Béni-tér nr. 1.
(Casa proprie).

Friederich Schintzel

fabrică de mizeluri, salamă și cărnățarie
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cărnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cărnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfaladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efeptuiesc prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

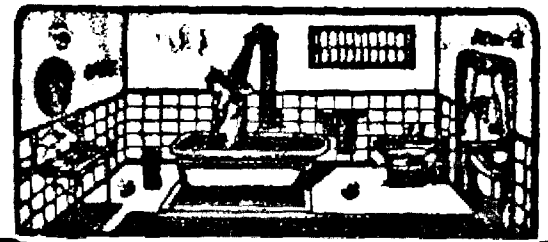
Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în ulei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Hiller, lăcătuș artistic și

Sibiu-Nagyszeben,
Adresa: Rosenfeldgasse 6/a; Locuința: Wagnergasse 23

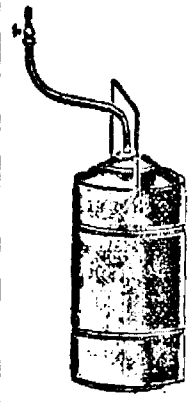
Lucrări de lăcătușerie, precum: grilaje la case noi, porți metalice, îngrădituri la grădine și morminte. Casse de foc pentru focului în ori-ce execuție. Telefoane de casă, telegoniuri electrice, apoi, apaducte, aranjament pentru camere de baie și fântâni cu pompă pe lângă prețuri moderate și artistică. Ori-ce reparaturi se efeptuiesc repede cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă garanță.

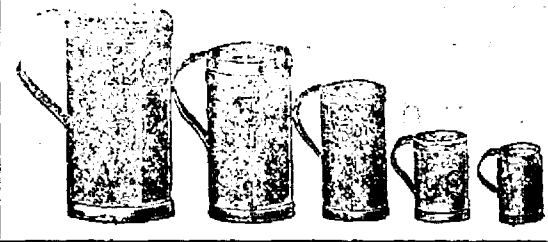
Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsurile de litru din tinichea albă ori nickel, cane pentru olei, lack ori petrolu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

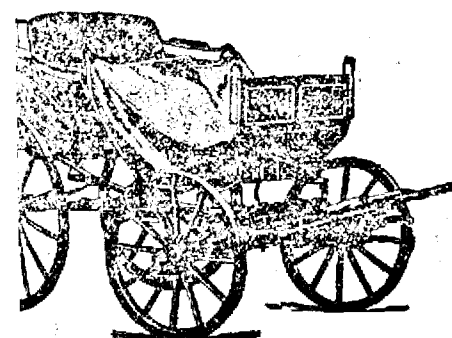

Cassete pentru bani.
Catalog gratuit și franco.

Șeful lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Șosea-Imișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.
Este spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

pe lângă serviciu curant și execuție promptă. Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustruitor, faur și rotar etc pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Iosif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben - Sibiu - Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprimdere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Execuție splendidă.

Prețuri moderate.

Avis! Domnilor fabricanți și particulari le aduc la cunoștință, că am edificat o

tornătorie artistică pentru metale
SIBIU, Strada Margaretha Nrul 18.

Prin practica mea bogată câștigată în țară și streinătate mă aflu în plăcuta poziție să pot satisface oricărei cerinți de branșe, în bronz, messing, ținc, cositor, aramă, după desemn ori după modele vechi.

Andrei Paksa,
Sibiu — Nagyszeben.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

Fabrica de prăjitoare de cafea și
căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

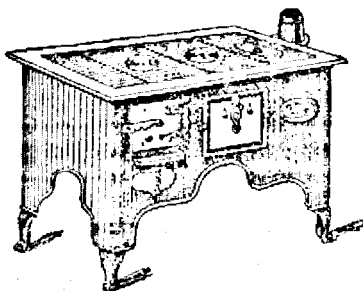
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primește și esecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta preț-curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrassy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,
etc., fabricație proprie în executare
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, oferă
— mai ieftin ca orice concurență. —
Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI“!
cea mai bună și mai ieftină foaie poporală.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipen spe-
sele de intabulare, converten datorii de interese mar.

== Resolvare grabnică, serviciu prompt ==

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriu comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Pris... pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri abili
și demni de încredere.

Invenție senzațională.

Brevetat sub
No 3956.

Scutit prin lege
sub No 141.

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor **COLICEL**
în contra:

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată
că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect
decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav
ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile
cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1¹/₂ ore.
La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră
In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de
lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiserl. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic ve-
terinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și la
ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru
forma ușor de usat îl recomand cu căldură orișicui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.